

Piktogrami

Riječ piktogram potječe od latinske reči **pictus**, što znači slikan, naslikan. Možemo ih pronaći na web stranicama, flajerima, plakatima, brošurama. Informaciju prenose vizualnim putem u ikonicama (znakovima). Njihovo raspoznavanje je doslovno, a u pitanju je jednostavan slikovni znak.

Sredstvo je koje premošćuje jezičke barijere, a vremenom se prepoznačala vrijednost piktograma i počela je sve veća primjena piktograma u javnim prostorima.

RAZVOJ

Prvi piktogrami, koje možemo tako promatrati, razvijali su se u davnoj prošlosti, kada im je čovjek pripisivao magijsku moć. Služili su vjerojatno za vjerske obrede, a ljudi su slikali prizore iz lova na zidovima pećina.

Za razliku od povijesnih, današnji piktogrami imaju niz funkcija, a najznačajnija je informativna funkcija. Diljem svijeta se koriste u istu svrhu, a kako su jednoznačni i internacionalni, vrlo su čitljivi svima koji se ne služe jezikom zemlje u kojoj se nalaze. Te univerzalne slike pomažu u informiranju i komuniciraju. Vizualni znakovi i jezik poznati su svima, bez obzira na jezičnu ili dobnu podjelu.

Piktogramom prenosimo sličnost s objektom, kao što su: prometni znakovi, znakovi na raznim ustanovama ili prometnim centrima, kao što su zračne luke ili željezničke postaje.

Od tisuća poznatih piktograma i ideograma većina je prepoznatljiva-ikonice za telefon, znak reciklaže, @, neki su univerzalno poznati znakovi prepoznatljivi su globalno.

Razlika piktograma i ideograma ponekad je neprimjetna, ponekad piktogram igra ulogu ideograma.

Ideogrami prenosi poruku ideje, koncepta.

Za široku uporabu piktogrami se formiraju u standardizirane znakove u formi ikona, a prilagodba mora zadovoljiti nove medije.

Piktogrami su sustavi u kojima su znakovi uniformirani. Kako bi piktogrami bili razumljivi svima rade se istraživanja i analize percepcije takvih znakova.

Prometni znakovi, znakovi zaštite, znakovi javne signalizacije znakovi na ambalaži u formi uputa, znakovi označavanja opasanosti i dr.

Postoji opasnost od krivog tumačenja znakova, što dovodi u opasnost korisnika. Stoga se vrše testiranja znakova svih kategorija stanovništva kako bi ta jednostavna poruka bila ispravno percipirana od sveukupnog stanovništva.

Piktogram se sastoji od:

1. Simbola (objekt, radnja, mjesto, koncept)
2. Grafičkog prikaza (iz njega proizlazi značenje)

Za sigurnost korištenja nekog proizvoda, njegova ambalaža često sadrži oznake kako bi se sprječila uporaba proizvoda na neodgovarajući način.

OBLIKOVANJE PIKTOGRAMA

1. Univerzalnost
2. Oblikovna ujednačenost simbola iste kategorije

Različite kategorije mogu imati različito oblikovanje. Vidljivost mora biti osigurana radi sigurnosti. U posljednje vrijeme oblikovanje piktograma postaje dizajnerski izazov, ali oblikovanje predstavlja opasnost jer mnoštvo već postojećih i provjereno dobro percipiranih piktograma nanovo se oblikuju i nije ih moguće ispravno „pročitati“.

Za procjenu percepcije potrebno je istražiti metode koje će ispravno ocijeniti valjanost piktograma.

METODE VREDNOVANJA

1. MJERENJE VREMENA

Tom metodom dobivamo jasnu sliku u kojem vremenu se pravilno (brže) može percipirati neki znak.

2. TAHISTOSKOPSKA METODA

Ispitanici se izlažu sadržaju, a vremenski razmak za pravilnu percepciju elemenata je pokazatelj jasnoće sadržaja, pri tom kretanje očiju služi kao metoda procjene usmjeravanja pozornosti na određene elemente znaka.

3. METODA PERCEPTUALNE POGREŠKE

Koristi metodu x,y osi, x os je za stvarne podražaje, a os y za dobivene odgovore. Odgovori su na dijagonalnoj liniji matrice.

Sve ove metode istražuju razumljivost piktograma i mjere brzinu prepoznatljivosti tj. percepcije. Cilj je stvoriti simbole kod kojih je razumljivost stalna i široko usmjerena. Ukoliko simbol nije dovoljno brzo prepoznatljiv potrebno ga je pojasniti dodatnim tekstom

Za razliku od piktograma, Ideogrami predstavljaju pojmove koji imaju šire značenje. Ideogram je neka vrsta „asocijacije“ koja prikazuje ideju, koncept, dok je piktogram u većini slučajeva doslovan.

Nekada davno, sustavi pisanja kao što su klinasto pismo, hijeroglifi koji zapravo predstavljaju logograme (riječi ili morfemi nekog jezika), predstavljali su ideograme i piktograme kojima su se ljudi pokušali sporazumjeti.

Danas, gledajući u display našeg mobitela uočavamo niz ikona koje su zapravo više ideogrami nego piktogrami,a službeni su prikaz ideje ili koncepta. Proizašli su iz potrebe da se u jednoj slici, vizualnim konceptom prikaže sadržaj informacije.

Primjeri piktograma oblikovanih u školi za potrebe radioničke nastave:

